

«Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 серпня 2003 року № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49. – Ст. 376.
3. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 29. – Ст. 39.

Ключові слова: пенсія, пенсійне забезпечення, працівник поліції, страховий стаж, соціальне забезпечення.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Андропова В. А.

Штокало Сергій Петрович

студент 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ТРУДОВОГО ПРАВА

Сьогодні у вітчизняній правовій науці немає єдності поглядів щодо суб'єктного складу галузі трудового права, поняття статусу суб'єкта трудового права та його структурних елементів, відсутнє нормативне закріплення основоположних правових категорій. Все це вносить невизначеність і неоднозначність у правове регулювання відносин у сфері застосування найманої праці та ускладнює правозастосовчу практику. Тому, питання класифікації суб'єктів трудового права має важливе практичне значення, оскільки вона забезпечує можливість більш різноманітно і внаслідок цього відповідно до реалій окреслити найважливіші їх характеристики.

В сучасних умовах однією з найпоширеніших є класифікація суб'єктів права з поділом на приватно- та публічно-правові.

Справді, самі по собі суб'єкти права не «народжуються» приватно- чи публічно-правовими, вони стають такими в силу встановлених законом розходжень їх правового становища, повноважень, особливостей правового регулювання тих чи інших соціальних сфер.

Наступною підставою класифікації суб'єктів трудового права, яка нерідко застосовується в юридичній літературі, є критерій поділу суб'єктів за статусами. Так В. І. Прокопенко до суб'єктів трудового права України відносить громадян, визначаючи їх як фізичних осіб, які володіють певним цивільним статусом, тобто сукупністю обставин фактичного порядку, що характеризують цих осіб як учасників юридичного спілкування. Складовими елементами, що створюють статус, є громадянство, стать, вік, стан здоров'я, освіта, місце проживання, спеціальність, зайнятість та інші дані, що характеризують особу. Громадянський статус визначає лише вихідні позиції громадянина у правовому спілкуванні. При цьому до статусу включаються такі риси та юридичні характеристики, які притаманні саме цьому громадянину до вступу його у сферу конкретних правовідносин. За цивільним статусом усі громадяни України є рівними. Але у природі немає двох громадян, які були б абсолютно однаковими за віком, станом здоров'я, освітою, спеціальністю і кваліфікацією. Фахівець вважає, що при вступі громадянина у трудові відносини кожний із елементів його статусу обумовлює саму можливість працевлаштування (наприклад, вік, стан здоров'я), визначає зміст роботи, що виконуватиметься (освіта, спеціальність, кваліфікація), або неможливість бути зайнятим саме на цій роботі (судимість, стать тощо) [1, с. 97-98].

Вважаємо, що для галузевих наук визначення статусу, правового становища особи в різних правових сферах, відносинах має важливе значення, тому що дозволяє розкрити особливості галузевого регулювання, показати специфіку галузевих прийомів, методів правового впливу. Однак сам по собі статус не символізує наявність самостійного суб'єкта права.

Також слід зауважити, що мають місце також спроби класифікувати суб'єктів трудового права, керуючись особливостями побудови предмета трудового права як галузі. Трудові відносини виникають як у самому процесі виробництва матеріальних і духовних благ, так і у сфері послуг і обслуговування, де застосовується праця осіб, організованих на засадах суспільної кооперації праці. До предмета трудового права разом із трудовими входять також відносини, пов'язані з трудовими, які, у свою чергу, поділяються на відносини, що: а) передують; б) супроводжують та в) впливають із трудових. Це відносини у сфері працевлаштування, організації та управління працею, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, матеріальної відповідальності працівників і роботодавців, соціального партнерства, встановлення умов праці, розгляду трудових спорів, нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю. Відповідно суб'єктів трудового права поділяють на можливих учасників власне трудових відносин і на тих, хто має законодавчо закріплене право виступити стороною суміжних із трудовими відносин [2, с. 111].

У свою чергу, С. М. Прилипко й О. М. Ярошенко додержуються позиції, що основними суб'єктами трудового права є сторони трудових правовідносин — працівники і роботодавці. Неосновні суб'єкти, у свою чергу, поділяються на похідні та допоміжні. До числа суб'єктів, правовий статус яких є похідним від статусу працівника, слід віднести особу, яка шукає роботу (безробітного), особа з інвалідністю внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання та ін. Будь-яка з цих категорій осіб не має самостійного значення і існує як передуюча правовій особистості працівника або як наслідок існування такої особи як працівника. Сутність допоміжних суб'єктів полягає в тому, що їх здатність до правоволодіння спрямована на обслуговування функціонування основних суб'єктів трудового права як повноцінних учасників відносин у царині праці. До суб'єктів, правовий статус яких має допоміжний характер, належать професійні спілки, трудовий колектив, державні органи [3, с. 109].

Загалом вважаємо, що до суб'єктів трудового права України належать: а) первісний суб'єкт трудового права України — працівник; б) основний суб'єкт трудового права — роботодавець; в) похідні суб'єкти від працівника (особа, яка шукає роботу (безробітний), особа з інвалідністю внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання та ін.); г) службові суб'єкти трудового права (професійні спілки, державні органи, приватні кадрові агентства, комісії по трудових спорах, примирні комісії, трудові арбітражі та ін.).

Список використаних джерел

1. Прокопенко В. І. Трудове право України : підручник / В. І. Прокопенко. — Х., 1998. — 216 с.
2. Хохлов Е. Б. Субъекты трудового права / Е. Б. Хохлов // Правоведение. — 1996. — № 3. — 218 с.
3. Прилипко С. М., Ярошенко О. М. Трудове право України: Підручник — 2-ге вид., перероб. і доп. — Харків: Видавництво «Фінн», 2009. — 728 с.

Ключові слова: правове регулювання, громадський статус, трудові правовідносини, працівник, роботодавець.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Чанишева Г. І.